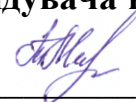

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка**

Факультет права, бізнесу та адміністрування
Кафедра загальноправових дисциплін та державного управління

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. Завідувача кафедри**

Т.М. Мілова

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 23 (ПП 1.2.1.16) Адміністративна відповідальність

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший бакалаврський рівень

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітня програма Право

Форма навчання денна, заочна

2025 – 2026 навчальний рік

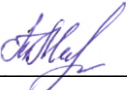
Робоча програма навчальної дисципліни Адміністративна відповідальність розроблена на основі освітньо-професійної програми "Право"(навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 081 Право

Розробник: Поляруш Світлана Іванівна, доцент кафедри загальноправових дисциплін та державного управління, кандидат історичних наук, доцент

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін та державного управління Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «28» серпня 20 25 року № 1

В.о. завідувача кафедри загальноправових дисциплін та державного управління

 _____ (підпис)	<u>Т.М.Мілова</u> _____ (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність» для студентів спеціальності 081 «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. 26 с.

© Поляруш С.І., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	Нормативна (дисципліна професійної підготовки)	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ - _____ (назва)	Спеціальність: 081 Право (шифр і назва)	Рік підготовки	
		2025-й	2025-й
Семестр			
5-й		5-й	
Загальна кількість годин – 90	Освітня програма: Право _____ (шифр і назва)	Лекції	
		22 год.	4 год.
Практичні, семінарські			
22 год.		6 год.	
Лабораторні			
0 год.		0 год.	
Самостійна робота			
46 год.		35 год.	
Індивідуальні завдання:			
0 год.			
Вид контролю:			
Екзамен		Екзамен	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – вивчення особливостей адміністративної відповідальності за українським законодавством.

Завдання вивчення дисципліни – засвоєння здобувачами вищої освіти теоретико-правових положень стосовно поняття, властивостей і принципів адміністративної відповідальності; вивчення загальноправових ознак юридичного складу адміністративного правопорушення; ознайомлення із системою адміністративних стягнень і специфікою їх застосування; навчання майбутніх бакалаврів аналізувати юридичні склади окремих адміністративних проступків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності (ІК); - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-3); - здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК6); - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7); - здатність бути критичним і самокритичним (ЗК8); - здатність працювати в команді (ЗК-9); - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-11); - здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК12); - цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК14); - прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК15); - здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності (ЗК16).	- цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (ФК3); - здатність застосовувати норми та інститути права щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (ФК7); - здатність застосовувати правові принципи та доктрини (ФК8); - здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності (ФК9); - здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ФК10); - здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (ФК11); - здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (ФК12); - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (ФК13); - здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (ФК14); - здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування (ФК15); - здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (ФК-16).

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

- визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН1);
- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН3);
- давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю (ПРН5);
- оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (ПРН6);
- самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (ПРН9);
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології (ПРН10);
- знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН13);
- вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (ПРН15);
- працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди (ПРН17);
- застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (ПРН18);
- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН19);
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН20);
- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН22).

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

Тема 1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності.

Поняття та властивості адміністративної відповідальності. Основні ознаки адміністративної відповідальності. Похідні ознаки адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Місце адміністративної відповідальності в системі юридичної відповідальності. Адміністративна відповідальність та адміністративна деліктологія. Розмежування адміністративної відповідальності та кримінальної відповідальності, дисциплінарної відповідальності та цивільно-правової відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Завдання адміністративної відповідальності. Джерела адміністративно-деліктного права.

Тема 2. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад.

Поняття адміністративного проступку (правопорушення). Ознаки адміністративного проступку. Поняття та значення складу адміністративного правопорушення. Об'єкт адміністративного проступку. Класифікація об'єктів адміністративних правопорушень. Предмет адміністративного проступку. Об'єктивна сторона адміністративного проступку. Характеристика її основних та факультативних ознак. Суб'єктивна сторона адміністративного проступку. Характеристика основних та факультативних ознак суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення. Характерні риси адміністративної відповідальності фізичних та юридичних осіб. Суб'єкт адміністративного проступку. Спеціальні суб'єкти адміністративних правопорушень. Особливі суб'єкти адміністративного проступку. Юридичні особи як суб'єкти адміністративних правопорушень.

Тема 3. Поняття та види адміністративних стягнень.

Поняття адміністративних стягнень. Система адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень. Попередження. Штраф. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання). Громадські роботи. Виправні роботи. Суспільно корисні роботи. Адміністративний арешт. Арешт з утриманням на гауптвахті. Видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства. Загальні правила (принципи) накладення адміністративних стягнень. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

РОЗДІЛ 2. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ОКРЕМІ ВИДИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність

Поняття адміністративних правопорушень у сфері праці та охорони праці. Особливості складу таких правопорушень.

Поняття адміністративних правопорушень в сфері здоров'я населення. Загальна характеристика складу вказаного виду правопорушень.

Поняття адміністративних правопорушень, що посягають на власність. Характеристика адміністративних правопорушень, що посягають на власність.

Види адміністративних правопорушень. Особливості адміністративних правопорушень, що посягають на власність. Об'єкт адміністративних правопорушень. Суб'єкт адміністративних правопорушень. Об'єктивна сторона адміністративних правопорушень. Суб'єктивна сторона адміністративних правопорушень. Загальна характеристика видів адміністративної відповідальності у вказаній сфері.

Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній сфері та охорони культурної спадщини.

Поняття адміністративних правопорушень в сфері охорони природи та використання природних ресурсів. Особливості складу екологічних правопорушень та використання природних ресурсів. Загальна характеристика видів відповідальності за вказані правопорушення.

Поняття адміністративного правопорушення в сфері охорони культурної спадщини. Особливості складу правопорушення. Особливості адміністративної відповідальності.

Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства

Поняття та загальна характеристика адміністративних правопорушень в промисловості. Особливості відповідальності. Поняття та особливості складу адміністративних правопорушень у сфері будівництва. Специфіка адміністративної відповідальності за правопорушення в сфері використання паливно-енергетичних ресурсів.

Загальна характеристика адміністративних правопорушень в сільському господарстві та специфіка санкцій. Особливості складу адміністративних правопорушень та відповідальності за порушення ветеринарно-санітарних правил.

Поняття та загальна характеристика адміністративних правопорушень на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку. Загальна характеристика адміністративної відповідальності за вказані вище правопорушення.

Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах

Житлово-комунальне господарство та благоустрій як об'єкти адміністративно-правової охорони. Загальна характеристика адміністративних правопорушень в галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою.

Поняття та загальна характеристика адміністративних правопорушень в галузі торгівлі, громадського харчування та послуг. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення у вказаних сферах.

Сфера фінансів, як об'єкт адміністративно-правової охорони. Специфіка адміністративної відповідальності за правопорушення у фінансовій сфері.

Підприємницька діяльність як об'єкт адміністративно-правової охорони. Загальна характеристика адміністративних правопорушень у сфері підприємницької діяльності.

Тема 8. Адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації

Сфера стандартизації, якості продукції метрології та сертифікації як об'єкт адміністративно-правової охорони. Особливості адміністративних правопорушень та відповідальності у сфері стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації.

Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення

Загальна характеристика корупційних адміністративних правопорушень та відповідальності за них.

Поняття та загальна характеристика військових адміністративних правопорушень та відповідальності за них.

Громадський порядок та громадська безпека як об'єкти адміністративно-правової охорони. Загальна характеристика адміністративних правопорушень в сфері громадського порядку та громадської безпеки та санкцій за них.

Поняття встановленого порядку управління як об'єкт адміністративно-правової охорони. Загальна характеристика правопорушень та адміністративної відповідальності у вказаній сфері.

Встановлений порядок народного волевиявлення як об'єкт адміністративно-правової охорони. Загальна характеристика адміністративних правопорушень та відповідальності за правопорушення, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення.

Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Завдання, порядок і принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. Загальна характеристика учасників адміністративно-деліктного провадження. Стадії провадження у справах про адміністративні

правопорушення. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади адміністративної відповідальності												
Тема 1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності	7	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад.	11	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Поняття та види адміністративних стягнень.	11	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за Розділом 1	29	10	4	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Розділ 2/Модуль 2. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень												
Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність.	8	1	2	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній сфері та охорони культурної спадщини.	8	1	2	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Тема 6. Адміністративна відповідальність в	9	2	2	-	-	5	7	-	2	-	-	5

провідних галузях народного господарства.												
Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах.	9	2	2	-	-	5	7	2	-	-	-	5
Тема 8. Адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації.	11	-	2	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	14	2	2	-	-	5	7	-	2	-	-	5
Тема 10. Провадження у	19	4	6	-	-	9	9	2	2	-	-	5

справах про адміністративні правопорушення.												
Разом за Розділом 2	82	12	18	-	-	39	45	4	6	-	-	35
Усього годин	90	22	22	-	-	46	45	4	6	-	-	35
ІНДЗ												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	22	22	-	-	46	45	4	6	-	-	35

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності	2
2	Тема 2. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад.	4
3	Тема 3. Поняття та види адміністративних стягнень.	4
4	Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність.	1
5	Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній сфері та охорони культурної спадщини.	1
6	Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства.	2
7	Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах.	2
9	Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	2
10	Тема 10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.	4
	Разом	22

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в	2

	фінансовій та підприємницькій сферах.	
3	Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	2
	Разом	4

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад.	2
2	Тема 3. Поняття та види адміністративних стягнень.	2
3	Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність	2
4	Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній сфері та охорони культурної спадщини	2
5	Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства.	2
6	Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах.	2
7	Тема 8. Адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації	2
8	Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	2
9	Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	6
	Разом	22

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства.	2
2	Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський	2

	порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	
3	Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	2
	Разом	6

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності	3
2	Тема 2. Адміністративне правопорушення та його юридичний склад.	2
3	Тема 3. Поняття та види адміністративних стягнень.	2
4	Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність	5
5	Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній сфері та охорони культурної спадщини	5
6	Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства.	5
7	Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах.	5
8	Тема 8. Адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації	5
9	Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	5
10	Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	9
	Разом	46

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготувати презентації з тем. Тема 4. Адміністративні правопорушення в сфері охорони праці та здоров'я населення та ті, що посягають на власність	5
2	Тема 5. Адміністративна відповідальність в екологічній	5

	сфері та охорони культурної спадщини	
3	Тема 6. Адміністративна відповідальність в провідних галузях народного господарства.	5
4	Тема 7. Адміністративна відповідальність у житловій сфері, в сферах, пов'язаних з обслуговуванням населення, в фінансовій та підприємницькій сферах.	5
5	Тема 8. Адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації	5
6	Тема 9. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією і з державним управлінням; що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення; посягають на громадський порядок і громадську безпеку, військові адміністративні правопорушення	5
7	Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	5
	Разом	35

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Адміністративна відповідальність» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;

– навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проєкти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів *неформального та /або інформального навчання* стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання,

здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.). Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Поняття, ознаки та особливості адміністративної відповідальності.
2. Законодавство України про адміністративні правопорушення, його завдання та особливості.
3. Поняття і ознаки адміністративного правопорушення (проступку), відмежування його від інших правопорушень.
4. Склад адміністративного правопорушення (проступку). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак адміністративного правопорушення (проступку).
5. Поняття і види суб'єктів адміністративного правопорушення (проступку). Характеристика загального та спеціального суб'єкта адміністративного правопорушення (проступку).
6. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.
7. Адміністративна відповідальність посадових осіб, військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів за адміністративні правопорушення.
8. Адміністративна відповідальність іноземців і осіб без громадянства.
9. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
10. Види адміністративних стягнень, їх суть.
11. Попередження як вид адміністративного стягнення.
12. Штраф як вид адміністративного стягнення.
13. Оплатне вилучення предмета: порядок та умови застосування. Конфіскація: умови та порядок накладення.
14. Позбавлення спеціального права як вид адміністративного стягнення.
15. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
16. Громадські роботи: порядок та умови їх застосування.
17. Виправні роботи: порядок та умови застосування.
18. Суспільно корисні роботи: порядок і умови застосування.
19. Адміністративний арешт: порядок та умови його накладення.
20. Адміністративний арешт з утриманням на гауптвахті: порядок та умови його накладення.
21. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.

22. Суть та значення загальних правил накладення адміністративних стягнень. Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.
23. Порядок відшкодування майнової шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням.
24. Строки накладання адміністративного стягнення.
25. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.
26. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення. Підстави звільнення від адміністративної відповідальності.
27. Поняття “адміністративна юрисдикція”.
28. Адміністративні правопорушення у сфері охорони праці і здоров'я населення.
29. Адміністративні правопорушення, що посягають на власність.
30. Адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини.
31. Адміністративні правопорушення в промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів.
32. Адміністративні правопорушення у сільському господарстві; порушення ветеринарно-санітарних правил.
33. Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку.
34. Адміністративні правопорушення в галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою.
35. Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницької діяльності.
36. Адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та технічного регулювання.
37. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.
38. Військові адміністративні правопорушення.
39. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.
40. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.
41. Адміністративні правопорушення на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення.
42. Адміністративно-правові засоби боротьби з адміністративними правопорушеннями.
43. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судам (судді).
44. Система органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, розмежування їх компетенції.
45. Поняття, завдання та принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення.
46. Обставини, що виключають провадження у справі про адміністративні правопорушення.

47. Докази у справі про адміністративне правопорушення та їх оцінка.
48. Поняття та види стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.
49. Порушення справи і попереднє з'ясування її обставин у справі про адміністративне правопорушення.
50. Протокол про адміністративне правопорушення.
51. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх мета, особливості та види.
52. Розгляд справи про адміністративні правопорушення: стадії та їх характеристика.
53. Особи, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, їх правове становище.
54. Види і зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення. Оскарження постанови по справі про адміністративні правопорушення. Набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та перегляд постанови.
55. Загальні правила виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.
56. Особливості адміністративної відповідальності під час дії режиму воєнного стану.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума	
Розділ 1		Розділ 2							Контр ольна робота	Самост. роб.	Разом	Макс. - 40	100
T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					
4	4	4	4	4	4	4	4	12	4	12	60		

В разі отримання здобувачем диплома, сертифіката, свідоцтва як результату неформального та /або інформального навчання, можливо отримати до 15 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України. К., 2025. 128 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 7 грудня 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-ІУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-УІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Митний кодекс України: Закон України від 15 березня 2012 р. № 4495-УІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
7. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
8. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
9. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон від 1 грудня 1994 р. № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-ВР#Text>
10. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. № 20/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-вр#Text>
11. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-ВР#Text>
12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
13. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2344-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 р. № 2806-ІУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
15. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-УІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
16. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-УІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
17. Про Національну поліцію: Закон України ввід 2 липня 2015 р. № 580-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
18. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
20. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-УІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n1589>
21. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 р. № 2073-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-ІХ#Text>

22. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо здійснення судочинства в умовах воєнного стану: Проект Закону України від 1 липня 2022 р. № 7404. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=74276
23. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану: Закон України від 21 березня 2023 № 3000-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3000-20#Text>
24. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності у сфері підготовки та допуску водіїв до керування транспортними засобами: Закон України від 13 липня 2023 р. № 3234-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3234-20#Text>
25. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за військові правопорушення: Закон України від 09.05.2024 р. № 3696-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3696-IX#Text>
26. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо підвищення відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: Закон України від 17.06.2025 р. № 4496-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4496-20#Text>
27. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: Наказ Державної судової адміністрації України від 20 серпня 2019 р. № 814. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text>
28. Деякі питання реалізації експериментального проекту із створення “єдиного входу” опрацювання звернень громадян, запитів на публічну інформацію: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2020 р. № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128-2020-п#Text>
29. Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: Постанова КМУ від 13 березня 2022 р. № 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-%D0%BF#Text>
30. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС від 6.11.2015 р. № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>
31. Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян у Міністерство освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.02.2018 р. № 136. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0271-18>
32. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 р. № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>

33. Адміністративна відповідальність. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання / Укл.: Поляруш С.І. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2023. 172 с.
34. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В.Галунько, П.Діхтієвський, О.Кузьменко та ін. ; за ред. В.Галунька, О.Правоторової. Видання третє. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с. (С. 466-490).
35. Адміністративна відповідальність: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту прокуратури та кримінальної юстиції, господарсько-правового факультету, Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (перший (бакалаврський) рівень галузь знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право”) / уклад.: В. В. Зуй, Я. С. Рябченко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. 66 с.
36. Гаркуша В.В. Конспект лекцій з дисципліни «Адміністративна відповідальність». Дніпро, 2016. 60 с.
37. Зразки процесуальних документів. URL: <https://unba.org.ua/zrazky-procesualnyh-dokumentiv>
38. Логвиненко Б.О. Адміністративна відповідальність та провадження у справах про адміністративні правопорушення. Конспект лекцій. Дніпро, 2019. 149 с.
39. Науково-практичний коментар КУПАП, НПК Кодексу України про адміністративні правопорушення. URL: <http://mego.info/> матеріал/науково-практичний-коментар-кодексу-україни-про-адміністративні-правопорушення-петков-св-20

Допоміжна

1. *Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України*: Навч. посібник / За заг. ред. заслуженого юриста України В.А. Глухвері. Дніпро: Дніпроп. держ. Ун-т внутр. справ, 2016. 264 с.
2. *Бернадін А.* Поняття та класифікація адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів. Підприємництво, господарство та право. 2019. № 12. С. 160-164.
3. *Білоус-Осінь Т., Маслова Я., Васильківська В.* Адміністративна відповідальність в судовому порядку : навч.-метод. посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) [Електронне видання] / Т. Білоус-Осінь, Я. Маслова, В. Васильківська ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 62 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/27210>
4. *Блінова Г.О.* Теоретичні та практичні аспекти кваліфікації адміністративних правопорушень у бюджетній сфері. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 588-593. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2024/147.pdf
5. *Бурбика М. М.* Адміністративний процес України (у схемах): навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми: Сумський державний університет, 2019. 108 с.
6. *Васильєв В.М.* Адміністративно-правовий механізм протидії правопорушенням у сфері підприємницької діяльності в Україні: автореф. дис. ... доктора юрид. наук. Харків, 2019. 42 с.

7. *Веселов М.Ю., Маслянко С.В.* Проблеми здійснення примусового відчуження транспортних засобів за правопорушення, пов'язані з керуванням у стані сп'яніння в умовах правового режиму воєнного часу. *Правова держава.* 2022. № 46. С. 51-61.
8. *Галіцина Н.* Адміністративне судочинство як процесуальний засіб вирішення соціальних спорів. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 9. С. 119-126.
9. *Горкава В.* Адміністративна відповідальність у сфері дорожнього руху: теоретико-правові аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* 2017. № 865 (87). С. 190-197.
10. *Городецька І.А.* Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу в Україні: поняття та особливості. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2018. № 1. С. 153-157.
11. *Данилевська Ю.О., Марценішин Ю.І., Червінчук А.В.* Захисник у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Кривий Ріг,* 2019. 60 с.
12. *Дракохруст Т.В.* Особливості адміністративної відповідальності в сфері трудової міграції. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2019/tom_1/17.pdf
13. *Дрок І.* Провадження у справах про булінг. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 7. С., 149-152.
14. *Зільник Н.М.* Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації: автореф.дис. ...канд.юрид.наук. Львів, 2017. 20 с.
15. *Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції: практич. посіб. / Т. П. Мінка, Р. В. Миронюк, В. А. Глухверя та ін. Х.: Право, 2016. 180 с*
16. *Ігнатенко О.* Притягнення винних до адміністративної відповідальності у сфері благоустрою населених пунктів. URL: [531-Article Text-1000-1-10-20180515 \(2\).pdf](https://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2019/tom_1/17.pdf)
17. *Кодекс адміністративного судочинства України:* Науково практичний коментар; За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонової / С. В. Ківалов, О. І. Харитонova, О. М. Пасенюк, М. Р. Аракелян та ін. Харків: Одиссей, 2015. 552 с.
18. *Ковейно Ю.В.* Адміністративна відповідальність за порушення лісового законодавства: дис. ...д-ра філософії спец.081 Право. Кропивницький, **2024.** 264 с.
19. *Ковтюк Є.І., Таран Т.С., Лавровська І.Б.* Узагальнення судової практики застосування судами України законодавства про відповідальність за адміністративні правопорушення, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення (статті 212-7—212-21 Кодексу України про адміністративні правопорушення), та злочини проти виборчих прав і свобод (статті 157—160 Кримінального кодексу України. К., 2018. 128 с.

20. *Козлова Ю.* Адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері фінансового моніторингу: проблеми та перспективи. Підприємництво, господарство та право. 2019. № 12. С. 181-185.
21. *Коллер Ю. С., Собакарь А. О.* Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: монографія. К.: «МП Леся», 2015. 204 с.
22. *Коломоєць Т.О., Колпаков В.К., Легеза Ю.О.* Довкілля як об'єкт адміністративно-правової охорони. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 1. С. 300-302.
23. *Колпаков В. К.* Адміністративно-деліктний правовий феномен. Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2004. 528 с.
24. *Корупційні злочини та адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.* URL: https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000071/71309.pdf
25. *Лагода О.* Контрольні процедури в системі адміністративно-процесуальної діяльності. Право України. 2008. № 2. С. 27-30.
26. *Легеза Ю.О.* Адміністративна відповідальність за правопорушення в сфері використання природних ресурсів. Право і суспільство. 2017. № 3. С. 140-146.
27. *Лисенко С.С.* Адміністративна відповідальність у сфері торгівлі. URL: http://www.pjv.npu.ua.od.ua/v3-3_2015/50.pdf
28. *Літошенко О.* Особливості адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 1. С. 63-67.
29. *Логвиненко Б. О.* Провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я : навч. посіб. / Б. О. Логвиненко. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 106 с.
30. *Мазур Т.В.* Охорона культурної спадщини в Україні: історико і теоретико-правове дослідження: автореф..... доктора юрид. наук. К., 2021. 37 с.
31. *Менів Л.Д.* До питання про адміністративні правопорушення в сфері законодавства про захист прав споживачів. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 5. С. 54-57.
32. *Миколенко А.І.* Термінологічний аналіз положень Закону України «Про адміністративну процедуру». Правова держава. 2022. № 46. С. 62-68; URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/257809>
33. *Миронюк Р.В., Моргунов О.А.* Особливості адміністративної відповідальності у сфері контролю за обігом лікарських засобів. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 340-342.
34. *Нефедова А.В.* Об'єкт адміністративних проступків в автомобільному транспорті. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «ПРАВО». 2019. Вип. 55. Том 2. С. 49-54.
35. *Новицька В.* «Адміністративні правопорушення» і суміжні поняття: аналіз співвідношення. Юридичний вісник. 2020. № 1. С. 384-390.
36. *Остапенко Л.О.* Адміністративна відповідальність за правопорушення, вчинені в галузі охорони праці: автореф. дис. ... канд.юрид.наук. К., 2015. 21 с.

37. *Пам'ятка* щодо дій працівників поліції під час виборчого процесу в Україні / [кол. авт.- уклад.: Безпалова О. І., Котелюх М. О., Макаренко В. С. та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 48 с.
38. *Панасюк О.В.* Адміністративно-деліктне право України: теоретичні питання розвитку та реформування: автореф. .... д-ра юрид. наук. Дніпро, 2021. 34 с.
39. *Погребняк М.* Особливості юридичної конструкції та суті правовідносин представництва в адміністративному судочинстві: компаративістський аспект. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 2. С. 108-114.
40. *Поляруш С.* Адміністративна відповідальність у трудовій сфері. Наукові записки. Серія: Право. 2021. № 10. С. 49-55.
41. *Поляруш С.І.* Адміністративна відповідальність батьків за неналежне ставлення до виконання своїх обов'язків. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 7 (7). С. 118-127.
42. *Рекуненко Т.О.* Суб'єктивні ознаки адміністративних правопорушень у галузі фінансів. Правова позиція. **2025. № 1 (46).** С. 37-40. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2025/1/8.pdf>
43. *Романюк В.* Сутність та правова природа заходів адміністративної відповідальності. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 3. С. 236-240.
44. *Скригулець О.В.* Склад адміністративних правопорушень у будівництві. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/en/documents_pdf/visnyky/nvsvy/02_2011/11sovpub.pdf
45. *Сливка М.М.* Окремі аспекти адміністративної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2017. Вип. 47. Том 2. С. 163-166.
46. *Смородинський В.* Проблема впровадження люстраційних процедур очищення державної влади: європейський і вітчизняний досвід. Право України. 2015. № 5. С. 111-120.
47. *Стукаленко В.А.* Деякі проблеми правового закріплення адміністративної відповідальності за порушення виборчого законодавства. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 2. С. 212-214.
48. *Стукаленко В.А.* Актуальні питання реформування інституту адміністративної відповідальності у сфері здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення. Правова держава. 2018. № 22. С. 39-43.
49. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення: навчально-методичний посібник для студентів 1 курсу факультету правосуддя другого (магістерського) рівня галузь знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право” / уклад. В. В. Зуй. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 45 с.
50. *Толочко В.М., Шульга Л.І.* Аналіз адміністративних правопорушень в Україні в сфері охорони праці та здоров'я населення. Сучасні досягнення та перспективи розвитку апітерапії в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (25 січня 2020 р., м. Харків). / за редакцією академіка УАН О. С. Шпичака. Х. : Вид-во «Оригінал», 2020. 221 с.
51. *Хижняк Л.Є.* Адміністративна відповідальність за вчинення правопорушень у сфері захисту довкілля в Україні: автореф. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2020. 22 с.

52. *Фівкін М.П.* Проблемні питання у застосуванні на практиці статей 172-20, 266-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення при притягненні військовослужбовців до адміністративної відповідальності. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 6. С. 264-270. URL: http://lsej.org.ua/6_2024/67.pdf
53. *Чушко К.О.* Адміністративно-правова кваліфікація правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки: монографія. Харків, 2017. 232 с.
54. *Чушко К.О.* Аналіз тенденцій оновлення адміністративно-деліктного законодавства. Нове українське право. 2025. Вип. 2. С. 56-61. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/746/683>
55. *Шapiro В.* Адміністративна відповідальність за порушення законодавства України про інформацію. URL: https://www.essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/24403/3/Shapiro_Administrativna_vidpovidalnist.pdf
56. *Шестак Л.В., Щербак К.А.* Проблемні аспекти адміністративної відповідальності неповнолітніх в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 2. С. 210-213.
57. *Юрійчук І.* Правове регулювання адміністративних процедур в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 6. С. 162-167.

5.2. Методичне забезпечення

1. Адміністративна відповідальність. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання / Укл.: Поляруш С.І. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2023. 202 с.
2. Поляруш С.І. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Адміністративна відповідальність». Кропивницький: ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. 21 с.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: <https://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Сайт Кабінету Міністрів України: <https://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт Міністерства внутрішніх справ України (рубрика «Для громадян»): <https://mvs.gov.ua/uk>
4. Сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів: <https://dsp.gov.ua>
5. Сайт Державної служби України з питань праці: <https://dsp.gov.ua>
6. Сайт Державної інспекції архітектури і містобудування: <https://diam.gov.ua>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира

Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022; №7 від 05.02.2024; №13 від 28.04.2025).